

Yleiset kommentit

Teollisuusliitto ry vastustaa työneuvoston lakkauttamiseen liittyvää esitysluonnosta.

Esitysluonnoksessa on esitetty, että työneuvoston lausuntotehtävistä luovuttaisiin kokonaan ja oikaisuvaatimustehtävät siirrettäisiin Lupa- ja valvontavirastolle.

Työneuvoston kokoonpano muodostuu sekä työntekijä- ja työnantajapuolen edustajista että riippumattomista jäsenistä. Toisin sanoen työneuvostolla on monipuolista työoikeudellista asiantuntemusta, jolloin myös eri näkökulmat ovat tulleet huomioiduiksi. Siitä huolimatta, että työneuvoston lausunnot eivät ole oikeudellisesti sitovia, on lausunnoilla Teollisuusliiton näkemyksen mukaan ollut tosiasiasa huomattava merkitys jopa yksittäisten erimielisyystilanteiden ratkaisemisessa ja oikeusprosessien välttämässä. Lausunnot ovat osaltaan yhdenmukaistaneet tulkintakäytäntöä, ja myös tuomioistuinprosesseissa on viitattu työneuvoston lausuntoihin, mikä osoittaa, että lausunnot eivät ole olleet merkityksettömiä.

Lausuntojen myötä ajallisesti pitkäkestoisilta ja työneuvoston lausuntomenettelyyn verrattuna osapuolille raskaammilta tuomioistuinprosesseilta on parhaimmillaan voitu välttyä. Mikäli työneuvoston lausuntotehtävistä luovutaan, pitää Teollisuusliitto riskinä sitä, että tuomioistuimeen etenevien riitojen määrä tulee kasvamaan. Samanaikaisesti työpaikoilla joudutaan punnitsemaan oikeudenkäynnin mahdollisuutta eri tavalla kuin aiemmin, mikä tulee johtamaan siihen, että työelämän sääntelyn soveltamisesta tulee entistä epävarmempaa eivätkä tulkinnat tule olemaan yhtenäisiä.

Teollisuusliitto korostaa sitä, ettei työneuvoston antamien lausuntojen määrälle tule antaa liian suurta painoarvoa. Todellisuudessa yksittäisiä lausuntoja on käytetty tulkinta-apuna myös myöhemmissä erimielisyystilanteissa, jolloin lausuntojen käytännön merkitys on ollut suurempi kuin mitä lausuntojen määrää tarkastelemalla voidaan arvioida. Työneuvoston lausuntomenettelyn avulla tulkintaerimielisyyksiin on voitu löytää yhteisymmärrys varsin kustannustehokkaasti ja tuomioistuinprosessiin verrattuna nopeasti.

Oikaisuvaatimustehtävien siirron osalta Teollisuusliitto on huolissaan siitä, että siirto voi vaikuttaa päätösten laatuun kielteisellä tavalla. Työneuvostossa on nimittäin edellä esitetyllä tavalla käytössä kolmikantainen käsittely, mikä mahdollistaa työneuvoston jäsenten erityisen työoikeudellisen osaamisen hyödyntämisen ja osaltaan varmistaa asian käsittelyn useammista näkökulmista.

Esitettyjä muutoksia on perusteltu erityisesti n. 200 000 euron vuosittaisella säästöllä. Valtion budjetin kokonaisuudessa kyse on kuitenkin marginaalisesta summasta – erityisesti, kun huomioidaan esitettyjen muutosten mahdolliset seurannaisvaikutukset. On mahdollista, että todellisuudessa säästöt tulevat olemaan pienemmät (pahimmillaan jopa olemattomat), koska edellä mainitulla tavalla on todennäköistä, että tuomioistuinprosessit tulevat yleistymään. Lisäksi oikaisuvaatimustehtävien siirto lisää muiden viranomaisten tehtäviä, mikä vaikuttaa kyseisten viranomaisten resurssien käyttöön ja voi vastoin luonnoksessa esitettyä arviota edellyttää lisäresursointia. Näin ollen mahdolliset säästöt voivat heijastua lisääntyneinä kustannuksina muualla järjestelmässä. Joka tapauksessa esitetty kustannussäästö ei ole

riittävä peruste lakkauttaa asiantunteva ja riippumaton viranomainen. Sen sijaan työneuvoston toimintaa tulisi kehittää ja vaihtoehtoisia ratkaisuja tulisi selvittää.